

Afgørelser – Reg. nr.: 01227.00

Fredningen vedrører: Alslev Hede

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   04-11-1950

Fredningsnævnet   15-08-1949

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1950, den 4. november, afsagde overfredningsnævnet paa grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 932/49 vedrørende fredning af et hedeareal ved Alslev.

I den af fredningsnævnet for Ribe amtsraadskreds den 15/8 1949 afsagte kendelse hedder det:

"Denne sag angaaende fredning af et hedeareal ved Alslev er rejst paa foranledning af Danmarks Naturfredningsforening, der i skrivelse af 20. april 1944 har anmodet fredningsnævnet om med hjemmel i naturfredningslovens § 1 jfr. § 8 at tage fredningssag op til behandling under henvisning dels til omraadets landskabelig æstetiske betydning og dets egenart for denneegn, dels til, at fredningsønske allerede fra de 5 af 6 lodsejere synes at være modtaget med stor forstaaelse.

Naturfredningsforeningen har gennem sit naturvidenskabelige udvalg indhentet en erklæring fra adjunkt, dr. phil. Steen B. Bøcher, Esbjerg, der i sin skrivelse af 15. februar 1944 bl. a. udtaler:

"Arealet ligger c. 1 km sydvest for Alslev, lige vest for Landevejen Varde-Hjerting. Kommer man fra Alslev ad den saakaldte "Præstevej", begynder Hedearealet lige syd for den fredlyste "Graasten", hvor Vejen til Visselbjerggaard gaar fra Præstevejen.

Selv om en Fredning af dette Hedeareal først og fremmest vil have sin Berettigelse ud fra rent landskabsmæssige Betragtninger, idet det er et usædvanligt smukt Stykke Hede, kan der ogsaa ud fra naturvidenskabelige Synspunkter anføres flere Grunde, der taler for Ønskeligheden af denne Fredning.

Arealet er mig bekendt den sidste større Rest af de meget store Hedestrækninger, der tidligere fandtes mellem Alslev og Guldager. Naar det ikke hverken er blevet opdyrket eller beplantet, ligger det sikkert bl. a. i, at Terrænet er meget bakket. Ifølge Kortbladet Varde er største Delen af Arealet Flyvesand. En Profil i en tysk Kanonstilling viste under Lyngskjolden 35 cm. Sand, 20 cm. Al, 20 cm. Sand, 30 cm. Al og først herunder Rødsand.

Botanisk frembyder Arealet ikke nogen Overraskelser, men er i alle Retninger typisk Hede. Paafaldende er det kun, at der paa dette lille højtliggende Areal findes ret mange smaa Vandhuller, hvoraf eet altid er vandfyldt; dette medfører naturligvis en Del Afveksling i Vegetationen, hvad der jo ogsaa forhøjer Stedets Skønhed.

I Stykkets nordlige Udkant gaar som omtalt den saakaldte "Præstevej". Navnet stammer fra, at Præsten i Alslev benyttede denne Vej til sin Annekskirke i Hostrup. Vejen har dog paa anden Maade været af større Betydning for Trafikken; den er for det første Vejen mellem det gamle Alslev og et af dets Torper (Hostrup), for det andet fortsætter den videre til de to gamle Udskibningssteder Terphage og Sælborg og for det tredje var den den naturlige Vej fra disse Steder til Købstaden Varde og til deres Mølle, Alslev Mølle. Vejen har flere Spor og er en typisk gammel Vej, der henligger i sin oprindelige Tilstand.

Samlet mener jeg, at Fredningen bør anbefales

1. af skønhedsmæssige Grunde
2. fordi den er den sidste Rest af en stor Hedestrækning
3. den er det eneste ubeplantede Indsande i denne Egn
4. Den er en Rest af et gammelt, maaske aldrig opdyrket Overdrev
4. "Præstevejen" er Resten af en vigtig gammel Vej i denne Egn."

Til denne erklæring angives foreningens naturvidenskabelige udvalg ved dets formand, professor, dr. phil. Knud Jessen at have sluttet sig.

Det ommeldte hedeareal er beliggende paa følgende matr. nr.e. under Vesselbjerg hovedgaard m.m., Alslev sogn, Skads herred med efter-

følgende ejere:

matr. nr.	8f	Ottar Hansen, Alslev,
"	"	6a Gregor Gregersen, Alslev,
"	"	4f Peder Alfred Rossen, "
"	"	3i Gregor Gregersen, "
"	"	2p Georg Hansen, "
"	"	5i samme

Fredningsnævnet afholdt det første møde til sagens behandling i Alslev forsamlingshus den 28. april 1949, til hvilket møde samtlige i følge tingbogen i sagen interesserede lodsejere og pant- og rettighedshavere var indkaldt, ligesom indkaldelse var sket gennem bekendtgørelse i Statstidende nre. 6 og 7 for den 7. og 8. april 1949.

Lodsejerne var mødt med undtagelse af Ottar Hansen; af pant- og rettighedshaverne mødte Varde og omegns mergelselskab ved formanden J. Skjerning Leth og kassereren Thomas Loch, og Spare- og Laanekassen for Varde By og Omegn ved sognefoged Valdemar Hansen.

Endvidere mødte amtsraadsmedlem Bendixen, Gesten, tillige for Ribe amtsraad, overdyrlæge L. Hansen, Esbjerg for Danmarks Naturfredningsforening og sogneraadsformand Chr. Nielsen, Alslev, for Alslev-Hostrup sogneraad.

Efter sket besigtigelse fortsattes forhandlingerne i Alslev forsamlingshus. Der var enighed om at søge fredningen fremmet for et i marken nærmere udpeget areal og de to af de tilstedeværende lodsejere Georg Hansen og Gregor Gregersen havde intet at indvende mod den paa-tænkte fredning, for hvilken de ikke krævede nogen erstatning.

Derimod kunne Alfred P. Rossen ikke gaa med til en fredning, ikke fordi han mente en saadan vilde paaføre ham noget økonomisk tab, men fordi han derved indskrænkedes i sin fri ejendomsraadighed, ligesom fredningen kunne bevirke, at offentligheden søgte til arealet til gene for hans udnyttelse deraf. Han ville endelig hævde, at nogle smaastykker paa arealet kunne opdyrkes.

Sogneraadsformand Chr. Nielsen udtalte, at sogneraadet efter hans

formening var interesseret i fredningen og i bevarelsen saavel af det særprægede stykke natur som af præstevejen. Han oplyste, at hedearealet til ejendoms- og grundskyld er vurderet til 50 kr. pr. ha.

Skjerning Leth for mergelselskabet og sognefoged V. Hansen for Spare- og Laanekassen for Varde By og Omegn erklærede, at der ikke fra de af dem repræsenterede institutioners side var noget at indvende mod fredningen, og at de ikke ville gøre krav paa andel i en eventuel erstatning.

Sagen blev derefter udsat til den 6. maj 1949 kl. 15.

I dette møde, der ligeledes afholdtes i Alslev forsamlingshus, deltog amtsraadsmedlem Bendixen, sogneraadsformand Chr. Nielsen og overdyrlæge L. Hansen, samt landinspektør Schousboe, Esbjerg. Endvidere mødte af lodsejerne Gregor Gregersen, Georg Hansen og Ottar Hansen.

Ottar Hansen protesterede mod fredningen af den brømme af hans jord, der er beliggende langs med præstevejen, navnlig den del, som han i vinter havde pløjet, og maa under alle omstændigheder kræve erstatning, hvis arealet fredes.

Fredningsnævnet besigtigede derefter sammen med de mødte paany arealet, og den del af dette, som skulle inddrages under en eventuel fredning, afmærkedes med pæle af landinspektør Schousboe.

Under den derefter fortsatte forhandling i Alslev forsamlingshus erklærede sogneraadsformand Nielsen paa anledning, at han ikke paa egen haand kunne tilbyde at lade kommunen deltage i udredelsen af en eventuel erstatning, men ville forelægge sagen i det førstkommande sogneraadsmøde.

Fredningsnævnet optog derefter sagen til kendelse.

Det til fredningens egnede areal er af landinspektør Schousboe indtegnet paa et terrænkort og omfatter herefter følgende arealer

af matr. nr. 8f	3981 m ²
" " "	6a 19133 "
" " "	4f <u>37400 "</u>
	trsp. 60514 m ²

	trsp.	60514 m ²
af matr. nr. 6a		18460 "
" " " 3i		13850 "
" " " 2p		9770 "
" " " 5i		<u>5907 "</u>

ialt 10.8501 m²

Alslev-Hostrup sogneraad har i skrivelse af 12. maj 1949 meddelt, at kommunen var villig til at deltage i udgifterne, saafremt fredningsnævnet kunne faa en frivillig overenskomst med lodsejerne om fredningen og erstatningen.

Da fredningsnævnet i det hele maa anse fredningen af det omspurgte areal som ovenfor nærmere betegnet og paa det vedlagte kort anført og den derover gaaende "præstevej" vel begrundet, saavel af landskabelig æstetiske som af historiskvidenskabelige grunde, vil det være at frede saaledes, at det ingensinde maa bebygges, beplantes, drænes, grøftes, opdyrkes eller indhegnes, ligesom lyngen ejheller maa slaas eller afbrændes, at der ikke paa arealet maa rejses beboelsesvogne, skure, boder, master til telefon- eller elektriske ledninger eller andre indretninger, som kan virke skæmmende, og at den over arealet gaaende gamle "præstevej" skal forblive henliggende i samme tilstand som nu. Det af matr. nr. 8flangs præstevejen opløjede under fredningen inddragne areal maa ikke yderligere behandles, men skal henligge urørt, saa det atter springerilyng.

Der gives almenheden adgang til paa eget ansvar at færdes paa det fredede areal ad bestaaende og fremtidig anlagte veje og stier.

Kampering og teltslagning er ikke tilladt. Det fredede omraade skal skaanes af de besøgende og det forbydes at henkaste affald, papir, flasker, flaskeskaar o. lign. derpaa.

I erstatning for fredningen vil der være at udrede til ejeren af matr. nr. 4f 185 kr. og til ejeren af matr. nr. 8f 310 kr., der under hensyn til den væsentlig lokale interesse i fredningen udredes med een trediedel eller 165 kr. af Alslev-Hostrup kommune, een tredie-

del af Ribe amts repartitionsfond og een trediedel af statskassen."

Kendelsen er indanket for overfredningsnævnet af Ottar Hansen og Peder Alfred Rossen. De ankende paastaar kendelsen ophævet, i hvert fald for saa vidt angaar de dem tilhørende arealer. Subsidiært paastaar de^{de} dem tilkendte erstatninger forhøjet.

Overfredningsnævnet har den 7/7 1950 besigtiget de ommeldte arealer og forhandlet med de ankende lodsejere og andre i sagen interesserede.

Man opnaaede enighed med Peder Alfred Rossen om en erstatning paa 660 kr. imod, at det tillades ham og hans arvinger at bygge i det nordøstlige hjørne af matr. nr. 4f af Vesselbjerg Hovedgaard, Alslev sogn eller, saafremt han kan erhverve et areal ved byvejen, kaldet "Præstevejen", af matr. nr. 6a sammesteds, paa dette areal. Bygningerne med have skal holdes indenfor et areal af en tønde land. Peder Alfred Rossen har senere oplyst, at han har faaet tilsagn fra ejeren af matr. nr. 6a, Gregor Gregersen, om overdragelse af et saadant Areal ved byvejen ("Præstevejen").

Det vedtoges at lade det Ottar Hansen tilhørende areal af matr. nr. 8f Vesselbjerg Hovedgaard, Alslev sogn, udgaa af fredningen.

Da overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste med de af det foranstaaende følgende ændringer.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Ribe amtsraadskreds den 15/8 1949 afsagte kendelse vedrørende fredning af et hedeareal ved Alslev stadfæstes med de af det foranstaaende følgende ændringer. Grænserne for det fredede omraade er vist paa et nærværende kendelse vedhæftet kort nr. kib. 103.

I erstatning udbetales der Peder Alfred Rossen 660 kr., der udredes med 1/3 af Alslev-Hostrup kommune, 1/3 af Ribe amtsfond og 1/3

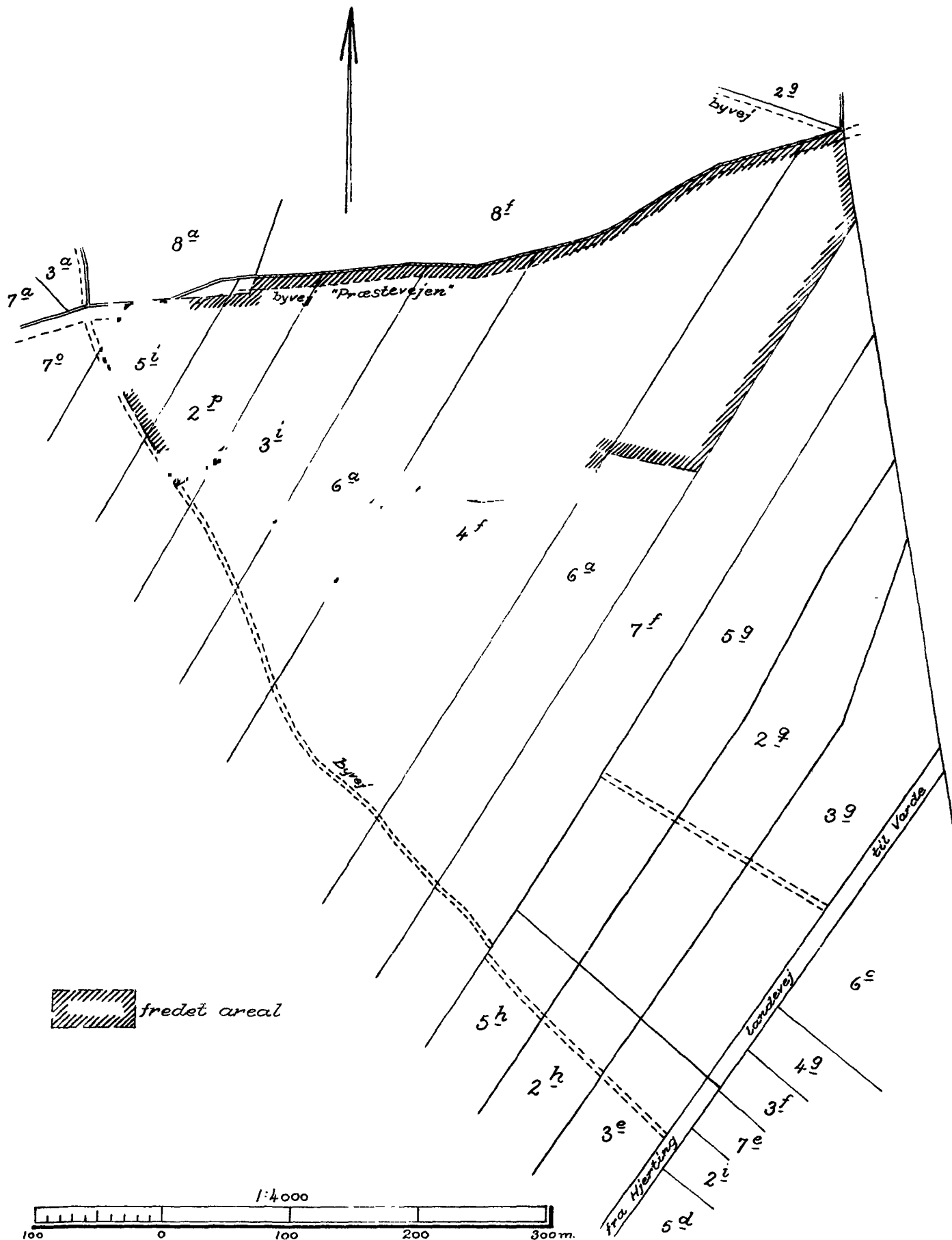

af statskassen.™

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'F. Graze'. The signature is fluid and cursive, with a prominent initial 'F'.

overfredningsnævnets sekretær

Naturfredningskonsulentens kontor
 København d. 26-9-50.
 By: Vesselbjerg Hovedgård m.m.
 Sogn: Alslev
 Plan nr. Rib. 103

FREDNINGSNÆVNET>

U D S K R I F T

af

forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Ribe amt.

Aar 1949, den 15. august blev i sagen:

Fredning af et hedeparti syd for
Alslev, afsagt saalydende

K E N D E L S E.

Denne sag angaaende fredning af et hedeareal ved Alslev er rejst paa foranledning af Danmarks Naturfredningsforening, der i skrivelse af 20. april 1944 har anmodet fredningsnævnet om med hjemmel i naturfredningslovens § 1 jfr. § 8 at tage fredningssag op til behandling under henvisning dels til omraadets landskabelig æstetiske betydning og dets egenart for denne egn, dels til, at fredningsønske allerede fra de 5 af 6 lodsejere synes at være modtaget med stor forstaaelse.

Naturfredningsforeningen har gennem sit naturvidenskabelige udvalg indnøttet en erklæring fra adjunkt, dr. phil. Steen B. Bøcher, Esbjerg, der i sin skrivelse af 15. februar 1944 bl.a. udtaler;

"Arealet ligger c: 1 km sydvest for Alslev, lige vest for Landevejen Varde-Hjerting. Kommer man fra Alslev ad den saakaldte "Præstevej" begynder Hedearealet lige syd for den fredlyste "Graasten", hvor Vejen til Vissenbjerggaard gaar fra Præstevejen...

Selv om en Fredning af dette Hedeareal først og fremmest vil have sin Berettigelse ud fra rent landskabsmæssige Betragtninger, idet det er et usædvanligt smukt Stykke Hede, kan der ogsaa ud fra naturvidenskabelige Synspunkter anføres flere Grunde, der taler for Ønskeligheden af denne Fredning.

Arealet er mig bekendt den sidste større Rest af de meget store Hedestrekninger, der tidligere fandtes mellem Alslev og Guldager. Naar det ikke hverken er blevet opdyrket eller beplantet, ligger det sikkert bl.a. i, at Terrænet er meget bakket. Ifølge Kortbladet Varde er største Delen af Arealet Flyvesand. En Profil i en tysk Kanonstilling viste under Lyngskjolden 35 cm. Sand, 20 cm. Al, 20 cm. Sand, 30 cm. Al og først herunder Rødsand.

Botanisk frembyder Arealet ikke nogen Overraskelser, men er i alle Retninger typisk Hede. Paafaldende er det kun, at der paa dette lille højtliggende Areal findes ret mange smaa Vandhuller, hvoraf et altid er vandfyldt; dette medfører en Del Afveksling i Vegetationen, hvad der jo ogsaa forhøjer Stedets Skønhed.

I Stykkets nordlige Udkant gaar som omtalt den saakaldte "Præstevej". Navnet stammer fra, at Præsten i Alslev benyttede denne Vej til sin Annekskirke i Hostrup. Vejen har dog paa anden Maade været af større Betydning for Trafikken; den er for det første Vejen mellem det gamle Alslev og et af dets Torper (Hostrup), for det andet

fortsætter den videre til de to gamle Udskibningssteder Terphage og Sælborg og for det tredje var den den naturlige Vej fra disse Steder til Købstaden Varde og til deres Mølle, Alslev Mølle. Vejen har flere Spor og er en typisk gammel Vej, der henligger i sin oprindelige Tilstand

Samlet mener jeg, at Fredningen bør anbefales

1. af skønhedsmæssige Grunde
2. fordi den er den sidste Rest af en stor Hedestrækning,
3. den er det eneste ubeplantede Indsande i denne Egn,
4. den er en Rest af et gammelt, maaske aldrig opdyrket Overdrev,
5. "Præstevejen" er Resten af en vigtig gammel Vej i denne Egn."

Til denne erklæring angives foreningens naturvidenskabelige udvalg ved dets formand, professor dr. phil. Knud Jessen at have sluttet sig.

Det ommeldte hedeareal er beliggende paa følgende matr.nr. under Vesselbjerg hovedgaard m.m., Alslev sogn, Skads herred med efternævnte ejere:

Matr.nr. 8 f Ottar Hansen, Alslev,
" " 6 a Gregor Gregersen, Alslev,
" " 4 f Peder Alfred Rossen, "
" " 3 i Gregor Gregersen, "
" " 2 p Georg Hansen, "
" " 5 i samme.

Fredningsnævnet afholdt det første møde til sagens behandling i Alslev forsamlingshus den 28. april 1949, til hvilket møde samtlige i følge tingbogen i sagen interesserede lodsejere og pant- og rettighedshavere var indkaldt, ligesom indkaldelse var sket gennem bekendtgørelse i Statstidende nre. 6 og 7 for den 7. og 8. april 1949.

Lodsejerne var mødt med undtagelse af Ottar Hansen; af pant- og rettighedshavere mødte Varde og Omegns Mergelselskab ved formanden J. Skjerning Leth og kassereren Thomas Loch, og Spare og Lænekassen for Varde By og Omegn ved sognefoged Valdemar Hansen.

Endvidere mødte amtsrådsmedlem Bendixen, Gesten tillige for Ribe amtsraad, overdyrlæge L. Hansen, Esbjerg for Danmarks Naturfredningsforening og sogneraadsformand Chr. Nielsen, Alslev for Alslev-Hostrup sogneraad.

Efter sket besigtigelse fortsattes forhandlingerne i Alslev forsamlingshus. Der var enighed om at søge fredningen fremmet for et i marken nærmere udpeget areal og de to af de tilstedeværende lodsejere Georg Hansen og Gregor Gregersen havde intet at indvende mod den paatænkte fredning, for hvilken de ikke krævede nogen erstatning.

Derimod kunne Alfred P. Rossen ikke gaa med til en fredning, ikke fordi han mente en saadan ville paaføre ham noget økonomisk tab, men fordi han derved indskrænkedes i sin fri ejendomsraadighed, ligesom fredningen kunne bevirke, at offentligheden søgte til arealet til gene for hans udnyttelse deraf. Han ville endelig hævde, at nogle smaastykker paa arealet kunne opdyrkes.

Sogneraadsformand Chr. Nielsen udtalte, at sogneraadet efter hans formening var interesseret i fredningen og i bevarelsen saavel af det særprægede stykke natur som af præstevejen. Han oplyste, at hedearealet

til ejendoms- og grundskyld er vurderet til 50 kr. pr. ha.

Skjerning Leth for mergelselskabet og sognefoged V.Hansen for Spare- og Laanekassen for Varde By og Omegn erklærede, at der ikke fra de af dem repræsenterede institutioners side var noget at indvende mod fredningen og at de ikke ville gøre krav paa andel i en eventuel erstatning.

Sagen blev derefter udsat til den 6.maj 1949 Kl. 15.

I dette møde, der ligeledes afholdtes i Alslev forsamlingshus, deltog amtsraadsmedlem Bendixen, sogneraadsformand Chr. Nielsen og overdyrlæge L.Hansen, samt landinspektør Schousboe, Esbjerg. Endvidere mødte af lodsejerne Gregor Gregersen, Georg Hansen og Ottar Hansen.

Ottar Hansen protesterede mod fredningen af den bræmme af hans jord der er beliggende langs med præstevejen, navnlig den del, som han i vinter havde pløjet, og maa under alle omstændigheder kræve erstatning, hvis arealet fredes.

Fredningsnævnet besigtigede derefter sammen med de mødte paany arealet, og den del af dette, som skulle inddrages under en eventuel fredning, afmærkedes med pæle af landinspektør Schousboe.

Under den derefter forsatte forhandling i Alslev forsamlingshus erklærede sogneraadsformand Nielsen paa anledning, at han ikke paa egen haand kunne tilbyde at lade kommunen deltage i udredelsen af en eventuel erstatning, men ville forelægge sagen i det førstkommende sogneraadsmøde.

Fredningsnævnet optog derefter sagen til kendelse.

Det til fredningen egnede areal er af landinspektør Schousboe indtegnet paa et terrænkort og omfatter herefter følgende arealer:

af matr.nr. 8f	3981 m ²
" " 6a	19133 "
" " 4f	37400 "
" " 6a	18460 "
" " 3i	13850 "
" " 2p	9770 "
" " 5i	<u>5907 "</u>
ialt	10.8501 m ²

Alslev-Hostrup sogneraad har i skrivelse af 12. maj 1949 meddelt, at kommunen var villig til at deltage i udgifterne, saafremt fredningsnævnet kunne faa en frivillig overenskomst med lodsejerne om fredningen og erstatningen.

Da fredningsnævnet i det hele maa anse fredningen af det omspurgte areal som ovenfor ^{nærmere} betegnet og paa det vedlagte kort anført og den derover gaaende "Præstevej" vel begrundet, saavel af landskabelig æstetiske som af historiskvidenskabelige grunde, vil det være at frede saaledes, at det ingensinde maa bebygges, beplantes, drænes, grøftes, opdyrkes eller indhegnes, ligesom lyngen ejheller maa slaas eller afbrændes, at der ikke paa arealet maa rejses beboelsesvogne, skure, boder master til telefon- eller elektriske ledninger eller andre indretninger, som kan virke skæmmende, og at den over arealet gaaende gamle "Præstevej" skal forblive henliggende i samme tilstand som nu. Det

af matr.nr. 8f langs præstevejen opløjede under fredningen inddragne areal maa ikke yderligere behandles, men skal henligge urørt, saa det atter springer i lyng.

Der gives almenheden adgang til paa eget ansvar at færdes paa det fredede areal ad bestaaende og fremtidig anlagte veje og stier.

Kampering og teltslagning er ikke tilladt. Det fredede omraade skal skaaes af de besøgende og det forbydes at henkaste affald, papir, flasker, flaskskaar o. lign. derpaa.

I erstatning for fredningen vil der være at udrede til ejeren af matr.nr. 4f 185 kr. og til ejeren af matr.nr. 8f 310 kr., der under hensyn til den væsentlig lokale interesse i fredningen udredes med een trediedel eller 165 kr. af Alslev-Hostrup kommune, een trediedel af Ribe amts repartitionsfond og een trediedel af statskassen.

T h i b e s t e m m e s :

Det paa vedhæftede kort angivne areal af Alslev hede udgørende dele af matr.nr. 8f, 6a, 4f, 3i, 2p og 5i Vesselbjerg hovedgaard m.m., Alslev sogn, Skads herred og den derover førende gamle "Præstevej" fredes som ovenfor bestemt.

I erstatning betales til ejeren af matr.nr. 8f Ottar Hansen, Vibæk 310 kr. og til Peter Alfred Rossen, Alslev 185 kr., der udredes af statskassen, Ribe amts repartitionsfond og Alslev-Hostrup kommune med een trediedel eller 165 kr. af hver.

Paataleretten tilkommer naturfredningsnævnet for Ribe amtsraadskreds.

Bruun

Chr. Bendixen

Karl Gregersen.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 01227.00

Dispensationer i perioden: 02-09-1985

FREDNINGSNÆVNET
FOR

RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Frisvadvej 3 . 6800 Varde

Telf. (05) 22 03 99

Formanden

REG. NR. 1227

Varde, den - 2 SEP. 1985

Til fredningsregisteret
til orientering

vedl

*13/9-85
P.H.*

/1a

ME.

Brev.nr. 01113

J.nr. 202/1985.

Under henvisning til naturfredningslovens § 58 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet Ribe Amtsråd, teknisk forvaltning, Sorsigvej, Ribe, sålydende:

"I besvarelse af Deres andragende af 22. juli 1985 angående tilladelse til etablering af midlertidig fåreindhegning på det iredede hedeareal ved Alslev på matr.nr. 2p, 31, 41, 51, 6e og 8f Vibæk by, Alslev, såal nævnet herved for sit vedkommende under henvisning til Overfredningsnævnets kendelse af 4/11-1950 vedr. hedeareal ved Alslev meddele tilladelse til det ansøgte på vilkår, at dette sker i overensstemmelse med det fremsendte materiale og de nævnet iøvrigt givne oplysninger.

Nævnets afgørelse kan, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K, af andrageren, Ribe Amtsråd, primærkommunen, Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsstyrelsen, jfr. naturfredningslovens § 58.

Evt. igangsætning må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets godkendelse ikke udnyttes, førend sagen er færdigbehandlet af Overfredningsnævnet.

Denne godkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år. "

Modtaget i fredningsstyrelsen

- 3 SEP. 1985

Fredningsstyrelsen,
Amaliegade 13,
1256 København K.

P.n.v.

E.b2

[Signature]
Søren Pedersen
sekr.

303/9-40

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-52-2016: Ansøgning fra Varde Kommune om dispensation til at gennemføre plejetiltag på Alslev Hede.

Fredningsregisteret: Reg. nr.: 01227.00 – Alslev Hede

Fredningsnævnet har modtaget en ansøgning, dateret den 13. juli 2016, fra Varde Kommune om et plejeprojekt vedrørende Alslev Hede, der er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 4. november 1950.

Det fremgår af ansøgningen, at Alslev Hede har ligget uplejet hen i en årrække og derfor er under tilgroning med træer, ligesom de lyngdominerede arealer formodentligt på sigt vil blive ud-konkurreret. Det oprindelige fredningsformål om at bibeholde arealet som hede er derfor truet.

Varde Kommune har udarbejdet en plejeplan, der beskriver hedens tilstand, truslerne mod heden samt de plejebehov og plejetiltag, der er nødvendige for at sikre og bevare heden. Det væsentligste plejetiltag er rydning af træopvækst og fjernelse af ikke hjemmehørende arter, afgræsning, der kræver hegning, samt afbrænding af mindre hedepartier for at forynge lyngen mv.

Fredningen af Alslev Hede er en status quo fredning, der skal bevare heden.

Overfredningsnævnets kendelse indeholder fredningsbestemmelser, som udelukker flere af de plejetiltag, der som udgangspunkt er afgørende for, at Alslev Hede kan fastholdes som en lysåben, dværgbuskdomineret hede. Fredningsbestemmelserne indeholder forbud mod hegning, slåning og afbrænding af heden.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation til de plejetiltag, der er i strid med fredningens formål og fredningsbestemmelserne, såfremt plejeplanen skal kunne gennemføres.

Fredningsnævnet har besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Varde Kommune dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, stk. 3 og stk. 4, til projektets gennemførelse.

Begrundelsen for afgørelse fremgår under afsnittet: "Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse".

Vilkår for dispensationen

Der gælder disse vilkår for dispensationen:

1. Maskiner, der skal bruges i forbindelse med rydningen af opvækst mv., skal være egnet til kørsel i sårbare naturområder og have et lavt marktryk.
2. Afgræsning skal ske uden tilskuds fodring, bortset fra mineraltilskud.
3. Græsningstryk skal som udgangspunkt være på 0,5 ungkreaturer eller heste pr. hektar.
4. Kreaturhegn opsættes som 2-trådede hegn på kløvede træpæle. Hegnslinjen, som fremgår af kortbilaget, der er vedhæftet denne afgørelse, skal følges.
5. Vedligeholdelse af hegn skal varetages af ejerne af arealet.
6. Afbrænding på heden skal foretages i tiden fra 1. september til 31. marts. Afbrændingsarealerne fremgår af kortbilaget, der er vedhæftet denne afgørelse.
7. Da markfirben kan påvirkes negativt, hvis der foretages afbrænding af større arealer på heden, når markfirben er aktive, må afbrænding kun finde sted inden for tidsrummet fra den 1. oktober til den 1. marts.
8. Hulleerne på Præstevejen må fyldes med stenmateriale, afsluttet foroven med et sandlag.
9. Præstevejen må vedligeholdes med en vejhøvl.
10. Hvis den årlige vedligeholdelse af Præstevejen ikke er tilstrækkelig til at sikre vejens stand, må tilsynsmyndigheden regulere færdslen i overensstemmelse med bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven og efter samråd med lodsejerne.
11. Informationstavler, borde og bænke må opsættes på de steder, der er vist på det kortbilag, der er vedhæftet denne afgørelse.
12. Parkeringspladsen må planeres, så det er muligt at parkere på pladsen. Pladsen vedligeholdes af Varde Kommune.
13. Stier på heden skal følge det tracé, der fremgår af kortbilaget, der er vedhæftet denne afgørelse.

Retsgrundlaget

Alslev Hede er beskrevet således i Overfredningsnævnets kendelse om fredningen af heden:

"Selv om en Fredning af dette Hedeareal først og fremmest vil have sin Berettigelse ud fra rent landskabsmæssige Betragtninger., idet det er et usædvanligt smukt Stykke Hede, kan der ogsaa ud fra naturvidenskabelige Synspunkter anføres flere Grunde, der taler for Ønskeligheden af denne Fredning.

Arealet er mig bekendt den sidste større rest af de meget store Hedestrækninger, der tidligere fandtes mellem Alslev og Guldager. Naar det ikke hverken er blevet opdyrket eller beplantet, ligger det sikker bl.a. i, at Terrænet er meget bakket. Ifølge Kortbladet Varde er største Delen af Arealet Flyvesand...

Botanisk frembryder Arealet ikke nogen Overraskelser, men er i alle Retninger typisk Hede. Paa-faldende er det kun, at der paa dette lille højtliggende Areal findes ret mange smaa Vandhuler, hvoraf eet altid er vandfyldt. Dette medfører naturligvis en Del Afveksling i Vegetationen, hvad der jo ogsaa forhøjer Stedets Skønhed.

I Stykkets nordlige Udkant gaar ... den saakaldte "Præstevej". Navnet stammer fra, at Præsten i Alslev benyttede denne Vej til sin Annekskirke i Hostrup. Vejen har dog paa den anden Maade været af større Betydning for Trafikken; den er for det første Vejen mellem det gamle Alslev og et af dets Torper (Hostrup), for det andet fortsætter den videre til de to gamle Udskebningssteder Terphage og Sælborg, og for det tredje var den den naturlige Vej fra disse Steder til Købstaden Varde og til deres Mølle, Alslev Mølle. Vejen har flere Spor og er en typisk gammel Vej, der henligger i sin oprindelige Tilstand..."

Fredningsnævnet for Ribe amt afsagde den 15. august 1949 kendelse om fredning af heden, fordi fredningsnævnet fandt fredningen velbegrundet ud fra såvel landskabelig æstetiske som historiskvidenskabelige grunde.

Fredningsnævnet har bestemt, at heden aldrig må bebygges, beplantes, drænes, grøftes, opdyrkes eller indhegnes, lyngen må ikke slås eller afbrændes, og der må ikke anbringes skæmmende indretninger, såsom boder, skure, master til telefonledninger, elektriske ledninger på heden, og "Præstevejen" skal henligge i samme tilstand som på fredningstidspunktet. Fredningsbestemmelserne giver offentligheden adgang til heden.

Fredningsnævnets afgørelse blev indbragt for Overfredningsnævnet, der stadfæstede denne.

Ansøgningen

Varde Kommune har oplyste i ansøgningen til fredningsnævnet, at kommunen

"har udarbejdet vedlagte plejeplan for Alslev Hede, som primært omfatter rydning af heden og afbrænding af to mindre arealer på heden, etablering af hegn og efterfølgende afgræsning, istandsættelse af Præstevejen samt sikring af stisystem og opsætning informationstavle.

Plejeplanen er udarbejdet i henhold til § 1, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 924 af 27. juni 2016 om pleje af fredede arealer og tilsyn.

Fredningen af Alslev Hede er en status quo fredning, der har til formål at bevare hedearealet som hede, men som samtidig har en række bestemmelser, der udelukker de plejetiltag, der som udgangspunkt er afgørende for at kunne fastholde heden som lysåben, dværgbuskdomineret hede.

På den baggrund vurderer Varde Kommune, at de ønskede plejeforanstaltninger er dispensationskrævende i henhold til fredningskendelsen, hvorfor Varde Kommune hermed ansøger om dispensation til plejeforanstaltningerne på Alslev Hede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Baggrunden for at ansøge om dispensation er, at heden har ligget uplejet hen i en årrække og derfor sker der en tilgroning med træer, ligesom de lyngdominerede arealer formodentlig på sigt vil blive udkonkurreret. Det oprindelige formål om at bibeholde arealet som hede er derfor truet.

Samtidig er området et attraktivt rekreativt område for borgere i Alslev, som nyder godt af hedens bynære beliggenhed. Dette sikres med et naturstisystem samt ved adgangsmulighed til de planlagte indhegninger.

Endvidere opsættes informationstavle, der øger kendskabet til fredningens formål og de karakteristiske arter for området samt beskriver hensigtsmæssig adfærd i området.

Plejeforanstaltningerne er uddybende beskrevet i plejeplanen, herunder også hedens nuværende tilstand og formålet med det enkelte tiltag. Nogle af plejeforanstaltningerne er enkeltstående indgreb, mens andre er en vedvarende indsats.

Varde Kommune har været i dialog med lodsejerne, der ejer det fredede areal, ligesom ejer af det tilgrænsende areal på matr.nr. 2t, Vibæk By, Alslev, er inddraget, idet arealet naturligt kan indgå i plejen, selvom arealet ikke er omfattet af fredningskendelsen. Alle har positivt tilkendegivet at ville tilslutte sig plejen af Alslev Hede, og derfor søges allerede nu om at få indhentet de fornødne dispensationer, således de første plejeforanstaltningerne forhåbentlig kan påbegyndes allerede i år..."

Varde Kommune har anført i plejeplanen blandt andet:

"...

Alslev Hede

...

1. Baggrund

Alslev Hede blev fredet 15. august 1949 og fredningen blev stadfæstet af Overfredningsnævnet 4. november 1950. Varde Kommune har bedt om en feltregistrering af beskyttede naturtyper i det fredede område. Derudover er der bedt om en vurdering af områdets biologiske plejebehov i forhold til fredningskendelsen, herunder plejebehov for bilag IV-arter.

2. Fredningskendelsen

Alslev Hede udgør ca. 10 hektar. Arealet udgør den sidste rest af de store sammenhængende hedearealer, der endnu omkring 1900-tallet fandtes syd og sydvest for Alslev (arealet ses med hedesignatur på lave målebordsblade fra 1. halvdel af 1900-tallet).

Begrundelse for fredningen

I en erklæring fra adjunkt, dr. Hil. Steen B Bøcher er begrundelsen for fredningen opsummeret i fem punkter:

Samlet mener jeg, at Fredningen bør anbefales

- 1. af skønhedsmæssige Grunde.*
- 2. fordi den er den sidste Rest af en stor Hedestrækning.*
- 3. den er det eneste ubeplantede Indsande i denne Egn.*
- 4. Den er en Rest af et gammelt, maaske aldrig opdyrket Overdrev.*
- 5. "Præstevejen" er Resten af en vigtig gammel Vej i denne egn.*

Det fremgår således af fredningskendelsen, at på fredningstidspunktet havde fredningen først og fremmest sin berettigelse ud fra landskabsmæssige og kulturhistoriske betragtninger. Det fremgår af fredningskendelsen, at arealet botanisk set ikke skilte sig ud i midten af 1900-tallet. Der var tale om et typisk hedeareal. Dog er det i kendelsen fremhævet, at der på det højtliggende areal fandtes mange små vandhuller, som medførte en del afveksling i vegetationen.

I fredningskendelsen er der lagt særligt vægt på Præstevejen, der løber langs fredningens nordgrænse. Præstevejen er en gammel vej, der dels har forbundet Alslev og Hostrup, dels har den været forbindelsen til to gamle udskibningssteder Terphage og Sælborg og endeligt har vejen været den naturlige vej fra disse steder til købstaden Varde. Det er i fredningskendelsen anført, at vejen har flere spor og er en typisk gammel vej.

Fredningsbestemmelserne

De specifikke fredningsbestemmelser siger om arealet:

- at det ingensinde må bebygges, beplantes, drænes, grøftes, opdyrkes eller indhegnes, ligesom

- lyngen ej heller må slås eller afbrændes.
- at der ikke på arealet må rejses beboelsesvogne, skure, boder, master til telefon- eller elektriske ledninger eller andre indretninger, som kan virke skæmmende.
  - at den over arealet gående gamle "Præstevej" skal forblive henliggende i samme tilstand som nu.
  - Der gives almenheden adgang til på eget ansvar at færdes på det fredede areal ad bestående og fremtidig anlagte veje og stier.
  - Kampering og teltslagning er ikke tilladt. Det fredede område skal skånes af de besøgende og det forbydes at henkaste affald, papir, flasker, flaskeskår o. lign. derpå.

Der er således tale om en - efter datidens forhold - typisk status quo-fredning, der på den ene side gennemføres med det formål at bevare hedearialet som hede men på den anden side opstiller en række bestemmelser der udelukker de plejetiltag, der som udgangspunkt er afgørende for at kunne fastholde heden som lysåben, dværgbuskdomineret hede.

3. Områdebeskrivelse

Det fredede område er beskrevet med udgangspunkt i tidligere luftfotos og en feltbesigtigelse den 24. juni 2014. På bilag 1 er det fredede areal markeret.

Tidligere drift på arealet

For ca. 100 år siden har heden formodentligt været afgræsset med får eller kreaturer sammen med de tilstødende hedearier. På baggrund af formuleringen i fredningsbestemmelsen om at arealet ikke må indhegnes vurderes det, at heden næppe har været afgræsset i årene op til fredningen i 1950. I 1985 har Fredningsstyrelsen meddelt dispensation til at foretage afgræsning af en del af arealet. Den østlige del af heden blev hegnet og afgræsset af får fra ca. 1985 og frem til ca. 2001. Ved besigtigelsen i 2014 var hegnet fjernet, og hele heden er i dag uden drift.

Det ses på luftfotos, at der er ryddet træopvækst på den østlige del af arealet mellem 1980 og 1985, eventuelt forud for afgræsningen med får.

Gennemgang af luftfotos

På luftfoto fra 1954, få år efter fredningen blev gennemført, fremstod heden helt domineret af dværgbuske. Kun på den østlige del ses et spredt islæt af græsser som bølget bunke og blåtop. På billedet ses skyttehuller og grøfter eller løbegange gravet under krigen. Det opgravede sand fremstår fortsat i 1954 bart og uden vegetation.

I årtierne efter 1954 skete en betydelig stigning i dominansen af græsser, det gælder især på de forholdsvis lavtliggende randområder, mens de markante indlandsklitter igennem hele perioden har været meget domineret af dværgbuske.

I 1954 var træer næsten fraværende på heden, men langs fredningsgrænsens østkant var der plantet skov, som i de følgende årtier bredte sig ind på heden. På billedet fra 1980 ses på den østlige halv-del af heden en betydelig tilgroning med fyr. På den vestlige del voksede kun spredte træer. Træerne mod øst var mere eller mindre ryddet i 1985. På billedet fra 1992 ses enkelte spredte fyr på både den østlige og den vestlige del af heden. I løbet af de seneste 15-20 år er tilgroningen med træer accelereret voldsomt på størstedelen af heden. Tilgroningen er størst på den østlige og sydlige del af heden, hvor vegetationen nogle steder er tæt på at danne et sammenhængende krat.

Hedens nuværende tilstand

Alslev Hede er en forholdsvis varieret hede med en karakteristisk hedevegetation. Størstedelen af heden er overvejende domineret af dværgbuske. Men især på de lavtliggende partier langs nordkanten af området og i den nordvestlige del er der en betydelig dominans af blåtop og - på de mere tørre dele - bølget bunke.

De bakkede indlandsklitter er på store dele helt domineret af revling, men spredt på heden findes partier helt eller delvist domineret af hedelyng. Hedelyngen er mange steder ved at være senil, men der findes også partier med hedelyng i varierende alder.

Bortset fra den nordøstligste spids er heden under tilgroning med træer. Det gælder især fyr (både bjerg-, klit-, og skov-fyr), men også løvtræer som almindelig røn, selje-røn, eg, dun-birk, vortebirk og den invasive glansbladet hæg breder sig på arealet. Langs hedens sydøstkant er et egekrat vokset et stykke ind på heden siden fredningen trådte i kraft. Mellem egne står en del opvækst af bøg, som i løbet af en årrække vil tage over på arealet. Siden rydning og afgræsning i begyndelsen af 1980'erne har krattet længst mod øst i området ikke bredt sig yderligere ind på heden.

Spredt på heden findes mindre lavninger med hedemose. Den mest markante lavning er den permanente brunvandede sø midt på arealet. Søen, der ligger temmelig højt i en lavning i klitterne, er omgivet af en værdifuld, smal mosebræmme med karakteristiske arter som tranebær, rosmarinlyng og trådstar. Der er dog registreret en del mana-sødgræs og lyse-siv langs søbredden, hvilket tyder på en tidligere næringspåvirkning af søen, muligvis på grund af andehold eller lignende. Andre lavninger rummer arter som smalbladet kæruld, blåtop, klokkelyng, almindelig star, knold-star, mose-bølle, tuekogleaks og kragefod. I og omkring søen vrirlede det med guldsmede, bl.a. almindelig kobbervandnymfe, firepletet libelle og lille kærguldsmed.

Størstedelen af det fredede areal er forholdsvis tørt, og der blev foruden revling, lyng, klokkelyng, blåtop og bølget bunke registreret en lang række karakteristiske urter som engelsk visse, håret visse, katteskæg, sand-star, lyng-snerre, smalbladet mangeløv og fåre-svingel. Der er udlagt en dokumentationscirkel på et fugtigt hedeareal på den nordøstlige del af heden, hvor der bl.a. blev registreret 40-50 blomstrende plettet gøgeurt, tandbælg, mangleblomstret frytle, hunde-hvene, klokkelyng og tormentil.

Langs de dyrkede marker, der omgiver heden ses en betydelig randeffekt. På de yderste meter langs markkanten mod syd og Præstevejen mod nord findes arter som almindelig kvik, stor nælde og vild kørvel. På og omkring den græsklædte vej midt gennem området findes partier domineret af almindelig rajgræs. Dette område har muligvis tidligere været anvendt som foderplads for de får, der afgræssede arealet.

Guldblomme er rapporteret fra den vestligste del af heden inden for de senere år, men arten blev trods eftersøgning ikke genfundet.

Præstevejen

Markvejen langs nordkanten af fredningen hedder Præstevej. Det fremgår af fredningskendelsen, at vejen har flere spor og er en typisk gammel vej, der henligger i sin oprindelige tilstand.

Endvidere fremgår det, at vejen skal henligge i samme tilstand som på fredningstidspunktet.

Der er tale om en sandet markvej, der tydeligvis anvendes af landbrugsmaskiner. Traktorer og andre landbrugsmaskiner er blevet væsentligt større siden dengang, og hver enkelt passage af en traktor vil muligvis påvirke kraftigere i dag, end små traktorer eller hestevogne gjorde i 1950.

På baggrund af luftfotos vurderes, at vejen i 1954 som i dag fremstod som en sandet markvej, der på dele af strækningen fremstår med mere eller mindre grøn midterabat. Det samme blev registreret ved besigtigelsen i 2014. En opmåling af vejens bredde på luftfotos fra hhv. 1954 og 2012 afslører ikke nogen tydelig forskel. Generelt er vegetationen på arealerne langs vejen mere græsdomineret i dag end dengang, det gælder også vegetationen flere meter fra vejen, og den øgede græsdominans kan ikke nødvendigvis sammenkobles med en ændret brug af vejen. Vejen fremstod i maj 2016 som slidt og med flere dybe huller, hvor vand samlede sig.

4. Plejebestand og plejetiltag

Heden har ligget uplejet hen i en længere årrække, og den vestlige del har næppe været plejet siden fredningen blev gennemført for godt 65 år siden. Formålet med fredningen er at bibeholde arealet som

hede, og dermed må det være at fastholde den lysåbne, mere eller mindre dværgbuskdomine-rede vegetation.

Trusler

Den største akutte trussel i området er tilgroning med træer. Derudover vil de lyngdominerede area-ler formodentlig gro til med bølget bunke, og efter en årrække vil også revling med tiden blive ud-konkurreret af blåtop og bølget bunke. Som beskrevet ovenfor er dækningen af bølget bunke og blå-top steget væsentligt siden fredningen trådte i kraft. Udviklingen mod den græsdominerede hede går stærkest nær de tilstødende marker.

Næringspåvirkningen fra de tilstødende marker afspejler sig tydeligt i vegetationen langs kanten af heden, hvor arter som almindelig kvik, vild kørvel og stor nælde findes flere steder.

Rydning

Heden vil i løbet af få årtier gro til med især fyr, gran og glansbladet hæg. Den lysåbne hedenatur forudsætter derfor en snarlig rydning af træopvækst.

Langs hedens (syd)østkant har et egekrat bredt sig ind på arealet, dette krat danner en hensigtsmæs-sig afgræsning af heden, og siden der på denne del af heden blev ryddet træer i 1980'erne og arealet i de efterfølgende år blev afgræsset af får har krattet endnu ikke bredt sig voldsomt ind på heden.

Rydningen opdeles i to slags rydninger. Den ene, som er gældende for den største del af arealet (skraveret med rød på bilag 2), er en rydning af spredt træopvækst. Træerne fældes og fjernes fra området. Den anden er en rydning af ikke hjemmehørende arter (skraveret med gul farve på kort-bilaget). Ikke hjemmehørende arter er her fyr, glansbladet hæg. Egetræer og egekrat i disse om-råder vil blive stående. De fældede træer fjernes fra området.

Rydningen skal ske udenfor ynglesæsonen, dvs. fra august til april.

Maskiner der eventuelt skal bruges i forbindelse med rydningen, skal være egnet til kørsel i sårbare naturområder og have et lavt marktryk.

Afgræsning

Heden er netop opstået som et resultat af en ekstensiv afgræsning af får og evt. kreaturer. Med det rigtige græsningstryk er det i mange situationer vist, at græsning kan vedligeholde lyngheder med dominans af frisk lyng. Revling græsses stort set ikke, men arten er følsom over for trådpåvirkning, og dyrenes tramp kan spille en stor rolle for forekomsten af revling (Buttenschön, 2007).

En række af de mange karakteristiske urter på heden som visse, blåmunke, mangleblomstret frytle, fåre-svingel, tormentil og ikke mindst guldblomme er afhængige af, at der er en vis dynamik på arealet, og at der hele tiden skabes lys for planterne og nye spirebede. Den dynamik kan skabes ved at etablere et tilpas, forholdsvis lavt græsningstryk.

Erfaringsmæssigt giver kreaturer en mere artsrig vegetation end fåregræsning, der resulterer i en relativt artsfattig vegetation med flest græsser og halvgræsser (Buttenschön, 2007). Et alternativ på et areal som dette er afgræsning med f.eks. islandske heste.

I forbindelse med eventuel afgræsning på heden er det afgørende at foretage tilsyn med heden, så man på et tidligt tidspunkt kan reagere, hvis græsningstrykket er for højt. Afgræsning skal ske uden tilskudsforbrug bortset fra mineraltilskud. Som udgangspunkt sættes et lavt græsningstryk på 0,5 ungdokumenter eller heste pr. hektar.

Der opsættes et to-trådet kreaturhegn med kløvede træpæle gerne i akacie, som har en lang hold-barhed. Hegnslinjen fremgår af bilag 3. Den fremtidige vedligeholdelse af heget varetages af ejerne af arealet.

Afbrænding

Traditionelt har afbrænding af heder været et meget anvendt middel i hedeplejen, og det er sand-synligt, at man med fordel kan foretage afbrænding af mindre partier på heden for at forynge lyngen og åbne dele af den lukkede revlingevegetation. Som udgangspunkt er tilstanden på heden endnu ikke så dårlig, at en afbrænding af større partier hede vurderes at være nødvendig.

Det kan være relevant at brænde partier med blåtop som forberedelse for kreaturgræsning, fordi det ellers kan være vanskeligt at få dyr til at æde blåtop.

På 10 mindre arealer i den nordvestlige del af arealet på henholdsvis 0,4 ha og 0,2 ha, skal der ske en afbrænding af blåtop. Afbrændingen kan foretages fra 1. september til 31. marts.

De to afbrændingsarealer fremgår af bilag 4.

Bekæmpelse af lyse-siv

Lyse-siv dominerer i en del af den lille værdifulde mose, der omgiver den brunvandede sø midt på heden. Det vil være hensigtsmæssigt at slå de forholdsvis små arealer med en buskrydder, meget gerne flere gange i løbet af vækstsæsonen.

Hvis lyse-siv slås vil heste og kreaturer gerne æde nyspirede skud.

Hvert år i det tidlige forår og i sensommeren slås lysesivene med buskrydder.

Præstevejen

Der er tale om en sandet markvej, der tydeligvis anvendes af traktorer og andre landbrugsmaskiner, der er blevet væsentligt større med tiden. Med henblik på at sikre vejen som en sandet markvej med mere eller mindre grøn midterrabat, er det nødvendigt at fylde stenmateriale i bunden på de to steder, hvor der er dybe huller og derefter lægge sand på. Herefter skal vejen slæbes med en vejhøvl et par gange om året, hvorved vejen høvles ned og det afhøvede materiale samler sig i huller mv. på vejen. Det kan være relevant at regulere færdslen på den del af strækningen, som er fredet, således at tung trafik hindres adgang, hvis ikke den årlige vedligeholdelse er tilstrækkelig til at sikre vejens stand.

Vejen er offentlig, hvorfor kommunen forestår vedligeholdelsen heraf.

Sti

Alslev Hede besøges dagligt af mange brugere. Det er hundeluftere, til gåture og udflugtsmål for børnefamilier og mange andre.

Et stisystem sikres rundt langs hegnet i den sydlige del af arealet.

Besøgende skal kunne besøge stedet uden at gå ind i indhegningerne til de græssende dyr via stender. Ligeledes sikres opholdsplads udenfor hegningen ved den lille sø. Det bliver muligt at gå ind i fenneerne for besøgende uden hund. Stien fremgår af kortbilag 5.

Informationstavle mv.

I det nordøstligste hjørne af det fredede område opsættes en informationstavle – placeringen er vist på bilag 4. Indholdet af informationstavlen skal øge kendskabet til fredningens formål og de arter, der er karakteristiske for området, samt sikre en hensigtsmæssig adfærd på det fredede areal.

Pladsen planeres således, at der er mulighed for at parkere, samt opsættes borde-bænke sæt. Den efterfølgende vedligeholdelse varetages af Varde Kommune.

5. Bilag IV-arter

Nedenfor findes en kort vurdering af hvilke bilag IV-arter der forventes at kunne forekomme på heden og en vurdering af arealet som levested samt betydningen af eventuelle plejetiltag for den enkelte art.

Birkemus er ikke registreret på Alslev Hede, men den findes i Guldager Plantage, mindre end 3 km fra heden. Birkemus er fundet i en række forskellige naturtyper, bl.a. på overdrev, ekstensivt dyrkede marker, heder og skove. Det kan ikke udelukkes, at arten findes i området. Det vurderes at arten ikke vil påvirkes negativt ved rydning af træopvækst og indførelse af ekstensiv afgræsning, særligt ikke, hvis der bibeholdes kratvegetation langs hedens østligste kant.

Markfirben er ikke registreret på Alslev Hede, men området er et oplagt levested for arten.

Kendetegnende for markfirbenets yngleområder er, at de indeholder solvendte skrånninger med vel-drænende, løse jordtyper og sparsom bevoksning. En plejeindsats, der åbner vegetationen på arealet og skaber bare sandflader forventes at forbedre heden som levested for markfirben. Arten kan påvirkes negativt, hvis der foretages afbrænding af større arealer på heden, eller hvis afbrændingen foretages hen på foråret, når firbenene bliver aktive.

Spidssnudet frø er udbredt i hele Varde Kommune, og vil sandsynligvis (i nogle år) yngle i vand-hullet på heden. Spidssnudet frø forventes ikke at blive væsentligt påvirket af en eventuel hedepleje.

Odder kan findes i området som opholdssted, men arten vil næppe bruge området som yngle-lokalitet, og det forventes ikke at en eventuel naturpleje vil påvirke odder væsentligt.

Der findes flere arter af småflagermus i Varde Kommune, blandt andet Vandflagermus, Brun-flagermus og Sydflagermus. Der findes ikke store, gamle træer med hulheder på heden. Nogle arter vil muligvis fouragere over den lille sø på heden. Det vurderes ikke, at en eventuel rydning af træopvækst og indførelse af ekstensiv afgræsning vil påvirke levesteder for flagermus væsentligt ...”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har i høringsbrev af 12. september 2016 anmodet Varde Kommune, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, København, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, samt lodsejerne Bjarne Schelander Hansen, Kjeld Møller Hansen, Helle Eskesen Andersen & Aksel Strandby Hansen samt Ole Damborg Knudsen om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 28. september 2016.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod de dispensationskrævende dele af plejeplanen.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen at bevare Alslev Hede, som den så ud på fredningstidspunktet.

Overfredningsnævnets kendelse indeholder ikke oplysninger eller anvisninger om, hvorledes det sikres, at formålet med fredningen kan opretholdes eller nås.

Varde Kommune har udarbejdet en plejeplan, der detaljeret beskriver hedens tilstand i dag, og hvad der kan gøres for at bringe heden tilbage til tilstanden på tidspunktet for fredningens gennemførelse. Flere af tiltagene i plejeplanen, såsom rydning af opvækst, afbrænding og hegning for at kunne gennemføre afgræsning, går ved en strikt fortolkning af fredningsbestemmelserne ud over det, der kan dispenseres til, selvom det overordnede mål med plejen er at retablere eller tilnærmelsesvist at retablere heden, som den så ud, da fredningen blev gennemført.

Hvis heden skal retableres og bevares, som den så ud på fredningstidspunktet, er det nødvendigt at iværksætte pleje af heden.

Da fredningsbestemmelserne må fortolkes ud fra formålet med fredningen af heden, og da det ikke kan antages, at fredningsbestemmelserne skal hindre, at formålet med fredningen kan nås, vurderer fredningsnævnet, at det ikke strider mod formålet med fredningen af heden og de restriktive fredningsbestemmelser at dispensere til gennemførelsen af de dele af plejeplanen, der går ud over almindelig afgræsning, rydning af opvækst af træer og buske og hegning.

Varde Kommune har i plejeplanen redegjort for muligheden for forekomster på eller i nærheden af Alslev Hede af bilag IV-arter, såsom birkemus, markfirben, spidssnudet frø, odder samt flere arter af småflagermus, blandt andet vandflagermus, brunflagermus og sydflagermus.

Varde Kommune har vurderet, at plejeplanen kan gennemføres uden forringelse af status og levesteder for de bilag IV-arter, der findes på eller i nærheden af Alslev Hede, men har tilføjet, at markfirben kan blive påvirket negativt, hvis større arealer på heden afbrændes, eller hvis afbrændingen foretages hen på foråret, når firbenene bliver aktive.

Fredningsnævnet vurderer på baggrund af Varde Kommunes oplysninger om bilag IV-arterne, at plejeplanen kan gennemføres uden at påvirke arterne eller kun at påvirke arterne, bortset fra markfirben, uvæsentligt. Påvirkningen af markfirben kan undgås eller minimeres, såfremt afbrændingen af heden foretages på tidspunkter af året, hvor markfirben ikke er aktive, og begrænses til de arealer, der er vist på kortbilaget, som er vedhæftet denne afgørelse..

Det fremgår af kendelsen om fredningen af Alslev Hede, at "almenheden" har adgang til at færdes på heden.

Under hensyn hertil og til intentionerne i naturbeskyttelsesloven om offentlighedens øgede adgang til landets fredede områder, vurderer fredningsnævnet, at det ikke strider mod intentionerne i Overfredningsnævnets kendelse at meddele dispensation til at opsætte informationstavler, borde og bænke samt at etablere et kørefast parkeringsareal, ligesom det heller ikke strider mod adgangsbestemmelserne i naturbeskyttelsesloven §§ 26 og 27, at Varde Kommune i samråd med lodsejerne eventuelt træffer foranstaltninger til at regulere færdslen ad Præstevejen, hvis trykket på vejen bliver for højt.

På denne baggrund meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, stk. 3 og stk. 4, Varde Kommune dispensation til at foretage rydning, afbrænding, hegning, skiltning, sanering af Præstevejen, etablering af et rasteområde med borde og bænke til publikum og en parkeringsplads på de vilkår, der er anført under afsnittet "Vilkår for dispensationen".

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via forsiden på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Kolding, den 9. november 2016

Vagn Kastbjerg
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Varde Kommune, Naturcentret, Bytoften 2, 6800 Varde - vardekommune@varde.dk

Varde Kommune, cand. jur. Mette E. Lauridsen – mele@varde.dk

Bjarne Schelander Hansen, Visselbjergvej 15, 6800 Varde.

Kjeld Møller Hansen, vesterhavsvej 30, 6852 Billum.

Helle Eskesen Andersen & Aksel Strandby Hansen, Visselbjergvej 8, 6800 Varde.

Ole Damborg Knudsen, Holmgårde 8, 6940 Lem st.

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, Haraldsgade 53, 2100 København Ø – svana@svana.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, pr. mail dn@dn.dk

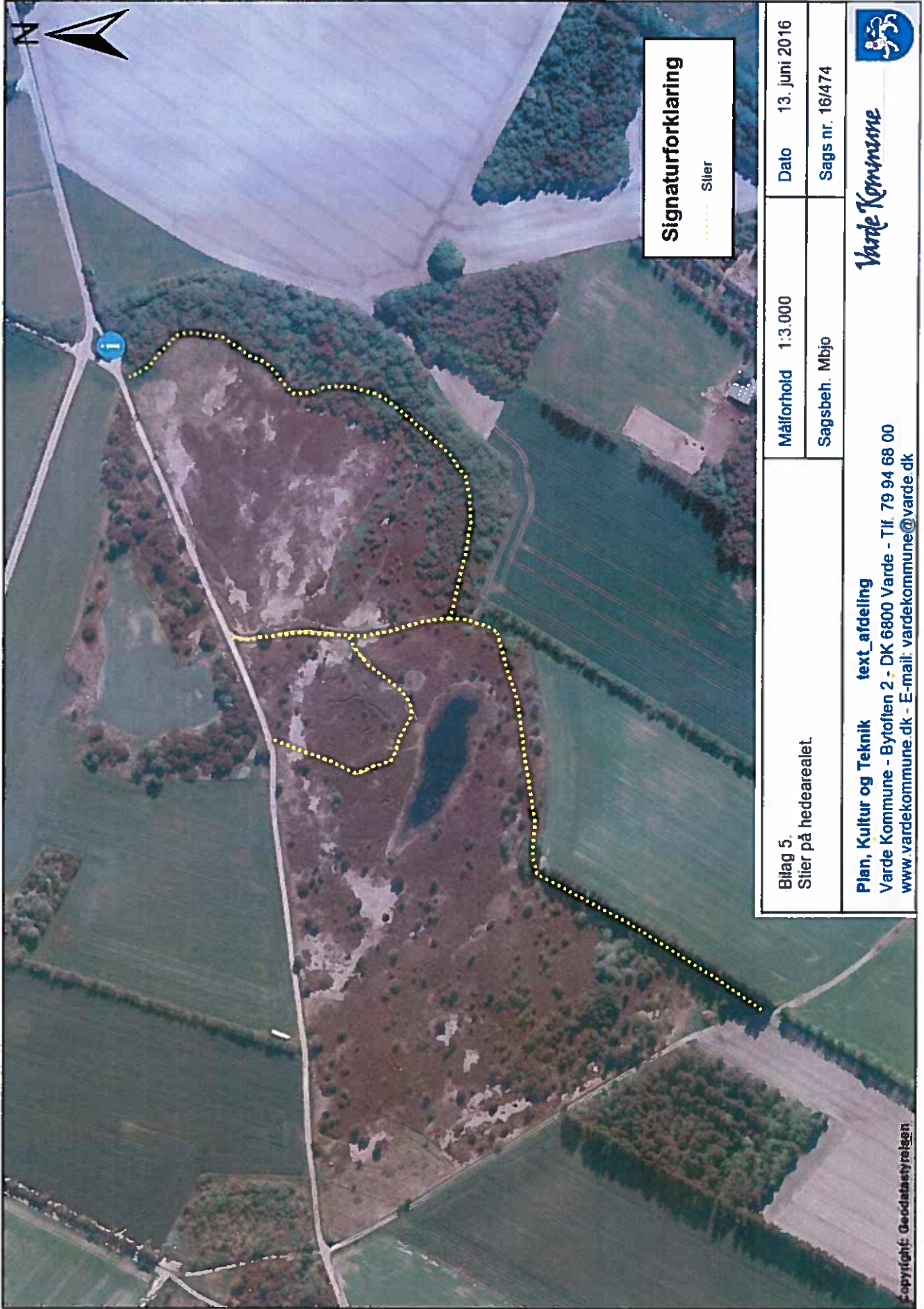
Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/Merete Vigen Hansen varde@dn.dk

Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådets lokalafdeling ved Hanne Voetmann, fam.voetmann@mail.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening lokal, varde@dof.dk

Signaturforklaring
 ..... Slier

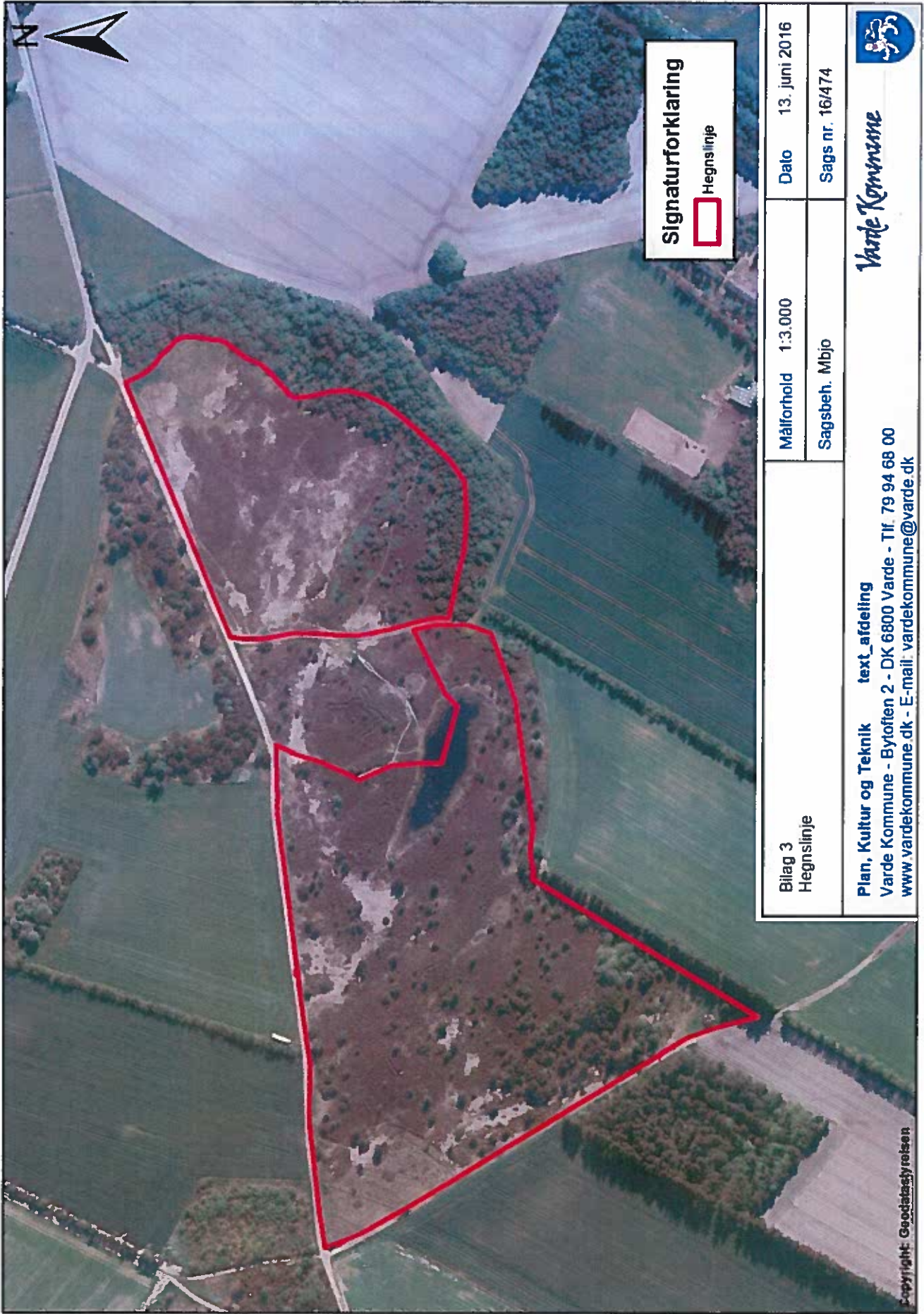
Bilag 5. Slier på hedearealet.	Målforshold	1:3.000	Dato	13. juni 2016
	Sagsbeh.	Mbjø	Sags nr.	16/474

Varde Kommune

Plan, Kultur og Teknik   text_afdeling
 Varde Kommune - Bytoften 2 - DK 6800 Varde - Tlf. 79 94 68 00
www.vardekommune.dk - E-mail: vardekommune@varde.dk

Signaturforklaring
 Hegnslinje

Bilag 3 Hegnslinje	Målforhold 1:3.000	Dato 13. juni 2016
	Sagsbeh. Mbjø	Sags nr. 16/474
Plan, Kultur og Teknik <i>text_afdeling</i> Varde Kommune - Bytoften 2 - DK 6800 Varde - Tlf. 79 94 68 00 www.vardekommune.dk - E-mail: vardekommune@varde.dk		 Varde Kommune

Bilag 4 Arealer til afbænding	Målforshold	1:3.000	Dato	13. juni 2016
	Sagsbeh.	Mbjø	Sags nr.	16/474

Plan, Kultur og Teknik   **text_afdeling**
Varde Kommune - Bytoften 2 - DK 6800 Varde - Tlf. 79 94 68 00
www.vardekommune.dk - E-mail: vardekommune@varde.dk

Varde Kommune

